

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : Opet Petrolcülük A.Ş.
VEKİLİ : Av. Nedim Soran
Bestekar Sokak No:61-A/3 - Kavaklıdere/ANKARA
KARŞI TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu
UETS Kodu:35495-15945-49388 (E-Tebliğat)
VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Vekili Mehmet Akif Kayar

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 08/01/2018 tarih ve E:2011/2010, K:2018/69 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Rekabet Kurulunun 03/02/2011 tarih ve 11-07/133-42 sayılı kararının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 08/01/2018 tarih ve E:2011/2010, K:2018/69 sayılı kararıyla;

14/07/2002 tarih ve 24815 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile değişik, "Dikey Anlaşmalara İlişkin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği"nin 1. maddesinde, bu Tebliğ'in amacının; dikey anlaşmaların, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemek olduğunun; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmaların -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin 3. fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulduğu; 2. fıkrasında, bu Tebliğ ile sağlanan muafiyetin, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının % 40'ını aşmaması durumunda uygulanacağına kurala bağlandığı;

Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğünün, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlandığı; yine aynı Tebliğ'in 5/a maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağına kurala bağlandığı;

2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanması amacıyla çıkarılan "Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz"un 39. paragrafında, "Alıcıya en fazla beş yıllık süre için rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebileceğine ilişkin düzenlemenin bir istisnası bulunmaktadır: Alıcının

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/2304

Karar No : 2019/4734

anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesis tümüyle sağlayıcıya ait ise sağlayıcının kendisine ait olan bir tesiste kendi izni olmadan rakip malların satılmasına izin vermemesinin mantıklı bir sınırlama olduğu görüşünden hareketle, alıcıya getirilecek rekabet etmeme yükümlülüğü herhangi bir şekilde süre sınırlamasına tâbi tutulmamıştır. Buna göre, söz konusu tesisi kullandığı süre boyunca alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebilmektedir. Ancak, hâlihazırda zaten alıcıya ait olan bir tesisin sağlayıcıya kiralanması veya intifa hakkı tanınması ve sağlayıcının da bu tesisi tekrar asıl sahibi olan alıcıya kullandırması durumunda, bu istisnadan yararlanmak mümkün değildir. Bir başka deyişle, sağlayıcı tesisin mülkiyetini alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir ayni veya şahsi hak (kira, ariyet, üst ve intifa gibi) çerçevesinde elinde bulunduruyor ise ancak o zaman beş yıldan daha uzun bir süre için alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirebilir. Bu istisnanın dışında rekabet etmeme yükümlülüğünü Tebliğ'de izin verilen süre sınırını aşacak şekilde genişleten doğrudan ya da dolaylı her türlü sözleşme ve/veya uygulama Tebliğ'e aykırı olacaktır. Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklamanın yer aldığı;

Dava dosyasının incelenmesinden, 17/09/2010 tarihinde Rekabet Kurumu kayıtlarına giren Opet Petrolcülük A.Ş.'ye ait başvuruda özetle; "Opet ile Mavi Beyaz Akaryakıt İnş. Petrol Paz. San. ve Tic. A.Ş. (Mavi Beyaz Petrol) arasındaki anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlandığına karar verilmesinin, yahut başvuru konusu dikey ilişkinin daha önce üzerinde akaryakıt satış faaliyeti gerçekleştirilmeyen arsa üzerinde maliyeti Opet tarafından karşılanarak kurulan bir istasyonla ilgili olması nedeniyle, dikey ilişkiye on yıl süreyle muafiyet verilmesinin" talep edildiği, yapılan incelemeler neticesinde; akaryakıt istasyonunun maliklerinin İskender ve Faris Yılmaz olduğu, maliklerin Yayla Petrol Otomotiv Nakliyat Gıda İnşaat Ticaret Ltd. Şti. (Yayla Petrol)'nin ortakları olduğu, Opet ve maliklerin ortağı bulunduğu Yayla Petrol arasında akdedilen 18/11/2002 tarihli Protokol'e istinaden, İskender ve Faris Yılmaz'ın maliki olduğu taşınmaz üzerinde 22/11/2002 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Opet lehine on beş yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, yine anılan Protokol'e istinaden Opet ve Yayla Petrol arasında 02/01/2003 tarihli bir bayilik sözleşmesi imzalandığı, anılan intifa hakkı sürerken maliklerle Opet arasında bu kez 27/05/2003 tarihinde, 01/06/2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere on beş yıl süreli bir kira sözleşmesinin düzenlendiği, Yayla Petrol ile imzalanan bayilik sözleşmesi kapsamında adı geçen şirkete 01/05/2003 ve 02/05/2003 tarihlerinde

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/2304

Karar No : 2019/4734

olmak üzere yalnızca iki kez akaryakıt sevk edildiği, bu ürünlerin ise Yayla Petrol'ün 30/05/2003 tarihli faturalarıyla iade edildiği, daha sonra istasyonun işletmeciliğinin Opet ile imzalanan 02/06/2003 tarihli bayilik sözleşmesi çerçevesinde Çektaş Çekiç Hafriyat Nakliye ve Taahhüt Ticaret A.Ş. (Çektaş) tarafından yürütüldüğü, bu bayilik sözleşmesi de sona erdikten sonra istasyonun 17/11/2008 tarihli ve beş yıl süreli bayilik sözleşmesi çerçevesinde Mavi Beyaz Petrol tarafından işletildiği, dava konusu Kurul kararıyla anılan ilişkiler de göz önüne alınarak başvuruya konu dikey ilişkinin 18/09/2010'a kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığına ve 18/11/2002 tarihinden itibaren on yıla kadar bireysel muafiyet tanınmasına karar verildiği, davacı tarafından Kurul kararının dikey ilişkinin istisna kapsamında olduğunun tespiti talebinin reddine yönelik kısmının iptalinin istenildiğinin anlaşıldığı;

Kılavuz'un 39. paragrafında, Tebliğ'in 5. maddesinde dikey anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna hükmünün öncelikle ve özellikle ilişkinin başlangıcından itibaren sağlanması gerektiği, muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan, faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzamasının söz konusu olmayacağını belirtildiği; bu bakımdan, bayinin sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması hâlinde, sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü bir kişi ile (malik) bağlantılı olduğu kabul edildiği ve bu tür sözleşmelerin istisna kapsamında değerlendirilmediği;

Opet ile Yayla Petrol arasında imzalanan 18/11/2002 tarihli Protokol incelendiğinde, taşınmaz üzerinde Opet renkleri ve amblemi altında akaryakıt istasyonu işletileceğinin, Opet ile bayi arasında tesis edilecek olan akaryakıt istasyonunun işletmeciliği ve bayiliği ile ilgili olarak ayrıca Opet'in standart "Bayilik Sözleşmesi" ve "Ariyet Sözleşmesi" imzalanacağını, maliklerin söz konusu gayrimenkul üzerinde, Opet lehine on beş yıl süreli intifa hakkı tesis edeceğinin kurala bağlandığı, nitekim anılan Protokolün imza tarihinden dört gün sonra (22/11/2002 tarihinde), ilgili taşınmaz üzerinde Opet lehine on beş yıl süreli olarak intifa hakkının tesis edildiği, 02/01/2003 tarihinde ise Opet ile maliklerin ortağı bulunduğu Yayla Petrol arasında bayilik sözleşmesinin akdedildiği, söz konusu protokol, intifa hakkı ve bayilik sözleşmesinin bir bütün hâlinde Opet lehine rekabet etmeme yükümlülüğüne dayanan dikey bir ilişki meydana getirdiğinin anlaşıldığı;

Bu durumda; her ne kadar taşınmaz üzerinde kurulan akaryakıt bayiliğinin işleticiliği taşınmaz malikleriyle ilgisi olmayan teşebbüslerce yürütülecekse de, anılan dikey ilişkinin (öncelikle ve özellikle) başlangıcından itibaren Tebliğ'de istisna için aranan şartları taşımadığı anlaşıldığından, dava konusu Kurul kararında bu yönüyle hukuka aykırılık bulunmadığı;

Bununla birlikte, davacı vekili tarafından Yayla Petrol ile imzalanan anlaşmanın uygulanmadığı, verilen akaryakıtların otomasyon sisteminin denenmesi için kullanılarak iade

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/2304
Karar No : 2019/4734

edildiği, bu nedenle uygulanmamış anlaşmaya dayanılarak karar verilemeyeceği ileri sürülmekteyse de, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde maddenin amacı bakımından anlaşmanın, Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanıldığı, anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının bir öneminin olmadığı belirtildiği, dikey ilişkinin de 4. madde kapsamında bir anlaşma olarak ele alınması gerektiği anlaşıldığından, söz konusu iddianın geçerli görülmediği;

Bu nedenle, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı şirket tarafından, Yayla Petrol'ün kendileri ile imzaladığı 18/11/2002 tarihli protokolde maliki olmadığı bir taşınmaz için verdiği taahhütlerin taşınmazın maliki olan gerçek kişiler için bağlayıcılığının olmadığı, bu nedenle, söz konusu protokolün istisna hükümleri bakımından bir öneminin olmadığı, ayrıca, dikey ilişkiye uygulanacak bireysel muafiyetin başlangıç tarihinin 02/06/2003 olması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NURAY AVCIOĞLU'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

- "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
- b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
- c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/2304
Karar No : 2019/4734

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin Danıştay Onüçüncü Dairesinin temyize konu 08/01/2018 tarih ve E:2011/2010, K:2018/69 sayılı kararının **ONANMASINA,**
3. Kesin olarak, 30/10/2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Hasan
GÜZELER

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Hasan
ODABAŞI

Üye
Yunus
AYKIN

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Selbi
KOCA